

Gramatika – deklinace

Při skloňování substantiv připínáme ke kmeni přípony, kterými se vyjadřuje určitý pád a číslo. Podle toho, jakou hláskou je kmen zakončen, dělíme kmeny podstatných jmen na samohláskové a souhláskové. Rozličným splynutím pádových přípon s kmenovou samohláskou a jinými změnami vzniklo v latině 5 deklinací.

deklinace	kmen	vzor (gen. sg.)
I.	-a	feminae
II.	-o	servi, pueri, exempli
III.	-i, souhláskový	victoris, civis, nominis, maris
IV.	-u	exercitus, cornus
V.	-e	rei, diei

Úkol:

1. Zařazujte substantiva do deklinací (přeložte). Číslo deklinace запиšte za substantivum a rozhodněte, zda v genitivu plurálu budou koncovky -arum, -orum, -um nebo -ium.

verbum, i, n. _____
 mater, tris, f. _____
 equus, i, m. _____
 vir, i, m. _____
 vita, ae, f. _____
 honor, oris, m. _____
 metus, us, m. _____
 animal, is, n. _____

schola, ae, f. _____
 manus, us, f. _____
 rosa, ae, f. _____
 genu, us, n. _____
 regio, onis, f. _____
 fides, ei, f. _____
 sol, is, m. _____
 ver, veris, n. _____

2. Doplňte tabulku.

	dat. sg.	ak. sg.	abl. sg.	dat. pl.	ak. pl.
vita					
vir					
verbum					
sol					
animal					
manus					
genu					
fides					

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Vyhledejte ve slovníku příklady dalších substantiv z jednotlivých deklinací (skloňujte, doplňte vhodným adjektivem).

Řešení:

1.

verbum, i, n.	II. / verborum
schola, ae, f.	I. / scholarum
mater, tris, f.	III. / matrum
manus, us, f.	IV. / manuum
equus, i, m.	II. / equorum
rosa, ae, f.	I. / rosarum
vir, i, m.	II. / virorum
genu, us, n.	IV. / genuum
vita, ae, f.	I. / vitarum
regio, onis, f.	III. / regionum
honor, oris, m.	III. / honorum
fides, ei, f.	V. / fiderum
metus, us, m.	IV. / metuum
sol, is, m.	III. / solum
animal, is, n.	III. / animalium
ver, veris, n.	III. / verum

2.

	dat. sg.	ak. sg.	abl. sg.	dat. pl.	ak. pl.
vita	vitae	vitam	vita	vitis	vitae
vir	viro	virum	viro	viris	viros
verbum	verbo	verbum	verbo	verbis	verba
sol	solī	solem	sole	solibus	soles
animal	animali	animal	animali	animalibus	animalia
manus	manui	manum	manu	manibus	manus
genu	genu	genu	genu	genibus	genua
fides	fidei	fidem	fide	fidebus	fides

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použité zdroje:

PIHLÍK, Petr. *Latinská gramatika*. 1. vyd. Plzeň: Veset, 1992, 113 s. ISBN neuvedeno.

SEINEROVÁ, Vlasta. *Latina pro střední školy, především gymnázia*. Vyd. 2. Praha: Fortuna, 2000-2001, 2 sv. ISBN 80-7168-786-32.

ŠPAŇÁR, Július a Emanuel KETTNER. *Latina pro I. - III. ročník středních všeobecně vzdělávacích škol*. 1. vyd. Překlad Jiří Pech. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966, 457 s., příl. Učebnice pro školy II. cyklu. ISBN neuvedeno.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ